

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Chmelíka, Ph.D., a soudců Mgr. Pavla Hradeckého a Mgr. Jířího Kopeckého ve věci

žalobce: **Mgr. Tereza Vodičková**, IČ 65907396
likvidační správce pozůstalosti po XXX, narozené dne XXX a zemřelé dne XXX
sídlem Pardubice, Jindřišská 1441

proti

žalovanému: **XXX**, narozený dne XXX
trvale bytem XXX
zastoupený advokátkou JUDr. Jaroslavou Moravcovou, sídlem Pardubice –
Semtín, budova P9 č. p.81, Rybitví

o vypořádání rozvodem zaniklého společného jmění manželů,

k odvolání žalovaného proti rozsudku Okresního soudu v Pardubicích ze dne 16. 9. 2021,
č. j. 27 C 109/2012 – 639,

takto:

- I. Rozsudek okresního soudu **se potvrzuje.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odůvodnění:

1. Okresní soud shora označeným rozsudkem rozhodl, jaké věci a majetkové hodnoty z rozvodem zaniklého společného jmění manželů připadají do pozůstalosti po paní XXX, narozené dne XXX a zemřelé dne XXX (výrok I), rozhodl o tom, jaké závazky připadají do pozůstalosti po XXX, přičemž mezi závazky byl zahrnut i závazek vyplatit žalovanému na vypořádací podíl ze zaniklého společného jmění manželů částku 1 355 508 Kč (výrok II), žalobu ohledně části závazků a majetkových hodnot zamítl (výrok III), žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení (výrok IV), každému z účastníků uložil povinnost nahradit České republice náklady řízení 7 671,15 Kč do jednoho měsíce od právní moci rozsudku (výroky V a VI) a konečně rozhodl, že České republice se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává a Česká republika nemá proti žalovanému ani právo na zaplacení soudního poplatku (výrok VII a VIII).
2. V odůvodnění rozsudku okresní soud uvedl, že původní žalobkyně, bývalá manželka žalovaného, která v průběhu řízení zemřela a na jejíž místo vstoupila likvidační správkyň, se domáhala vypořádání zaniklého společného jmění manželů. K vypořádání označila aktiva a pasiva, dále uplatnila vnosy na společný majetek a uvedla, které konkrétní závazky splácela po zániku společného jmění. Žalovaný vyjma položek označených žalobkyní k vypořádání navrhl další aktiva a pasiva a dále vnosy do společného majetku ve výši 539 783 Kč. Žalovaný posléze označil další vnosy v částce 6 902 Kč jako plnění společného závazku vůči ČEZ Prodej s.r.o., částku 4 666,48 Kč jako plnění společného závazku vůči Východočeské plynárenské a.s. a částku 14 920 Kč jako plnění společného závazku vůči Kooperativě pojišťovně, a.s. Vienna Insurance Group. Vnosy, které žalovaný uplatnil po nastalé koncentraci řízení, okresní soud ve svém rozhodování nezohledňoval.
3. Po zjištění stanovisek účastníků k jednotlivým označeným majetkovým hodnotám, závazkům a vnosům okresní soud v průběhu řízení vedl dokazování ke každé jednotlivé položce. Okresní soud se seznámil s obsahem listin předložených či označených účastníky k prokázání jejich jednotlivých skutkových tvrzení, vyžádal zprávy od peněžních ústavů či odborná vyjádření, zejména ohledně hodnoty automobilů, které dle účastníků byly předmětem zaniklého společného jmění manželů. Dále vyslechl svědky, nechal vypracovat znalecký posudek a dodatky ke znaleckému posudku znalcem Ing. Jiřím Novákem, který se zabýval hodnotou domu účastníků, a poté uzavřel, které z označených věcí a majetkových hodnot jsou součástí zaniklého společného jmění manželů, které nikoliv a proč. Okresní soud podrobně vyložil, jaké skutečnosti vzal z provedeného dokazování za prokázané, jaké důkazy ke každé jednotlivé sporné položce provedl, jakým způsobem je v kontextu ostatních provedených důkazů hodnotil a kterému z tvrzení účastníků uvěřil a které naopak považoval za neprokázané.
4. Na základě provedených důkazů okresní soud uzavřel, že manželství žalovaného a původní žalobkyně skončilo rozvodem dne 25. 1. 2012. Původní žalobkyně – bývalá manželka žalovaného – v průběhu řízení dne 12. 2. 2016 zemřela, v rámci probíhajícího dědického řízení byla usnesením ze dne 19. 2. 2020 nařízena likvidace pozůstalosti a likvidační správkyň byla jmenována Mgr. Tereza Vodičková. Majetek zaniklého společného jmění účastníků tvoří aktiva, a to pozemek stavební parcela č. XXX, jehož součástí je stavba XXX, a pozemek parc. XXX, vše zapsané na LV č. XXX pro k.ú. XXX vedeném Katastrální úřadem pro Pardubický kraj, Katastrální pracoviště XXX v hodnotě 3,6 mil. Kč, dále pohledávka za XXX ze smlouvy o půjčce ve výši 150 000 Kč, hodnota automobilu XXX, která ke dni zániku společného jmění manželů činila 47 200 Kč a dále finanční prostředky na stavebním spoření u Českomoravské stavební spořitelny a.s., ve výši ke dni zániku společného jmění manželů 12 186,80 Kč. Ke dni rozvodu manželství měli účastníci za trvání manželství vzniklé závazky (pasiva SJM) ze smlouvy o úvěru vedené u ČSOB stavební spořitelny a.s., jehož zůstatek ke dni rozhodnutí činil 297 174,99 Kč, když původní žalobkyně na daný závazek po zániku společného jmění manželů plnila celkem 163 210 Kč, žalovaný celkem 110 900 Kč. Dále mezi závazky patří závazek ze smlouvy o úvěru vedené u ČSOB a.s. ke dni zániku společného jmění manželů ve výši 143 343,84 Kč. Úvěr byl

splacen ke dni 11. 3. 2014 původní žalobkyní. Dalším závazkem byl závazek ze smlouvy o úvěru vedené u ČSOB a.s., ke dni zániku společného jmění manželů činil zůstatek úvěru 77 139,30 Kč. Úvěr byl splacen ke dni 11. 3. 2014 původní žalobkyní. Dalším závazkem byl úvěr poskytnutý společností GE Money Auto, s.r.o., přičemž ke dni zániku společného jmění manželů činil zůstatek úvěru 178 920 Kč. Úvěr byl splacen ke dni 27. 9. 2013 původní žalobkyní. Dalším závazkem byl závazek ze smlouvy o půjčce uzavřené s XXX, a XXX v částce 120 000 Kč, tato půjčka dosud nebyla vrácena. Mezi závazky patří i závazek vůči Vodovody a kanalizace Pardubice a.s., když za dobu trvání manželství byl žalovaný upomínán o zaplacení faktury po splatnosti ve výši 1 335 Kč. Za trvání manželství účastníkům vznikl i závazek vůči ČEZ Prodeji s.r.o. ve výši 4 164 Kč, který po zániku manželství uhradil žalovaný a závazek vůči Východočeské plynárenské a.s. ve výši 4 666,48 Kč s příslušenstvím a smluvními pokutami 2x 100 Kč, přičemž žalovaný po zániku manželství na tento závazek plnil celkem 9 084,56 Kč. Konečně za trvání manželství vznikl závazek i vůči Kooperativě pojišťovně a.s. z dlužného pojistného v částce 388 Kč, který byl uhrazen žalovaným po zániku manželství v průběhu exekučního řízení.

5. Za dobu trvání manželství byla založena a posléze zrušena stavební spoření nezletilých dětí účastníků XXX. Žalovaný žádal vypořádat i automobil XXX, který ovšem zanikl ještě za trvání manželství a ke dni zániku společného jmění manželů neexistoval.
6. Okresní soud dále uzavřel, že žalobkyně neprokázala, že by jako vnos na společný majetek vynaložila částky 96 846 Kč, 4 240 Kč a 79 209,20 Kč. V řízení bylo naopak prokázáno, že žalovaný ze svých výlučných prostředků uhradil zálohu na koupi rodinného domu ve výši 40 000 Kč a dále ze svých výlučných prostředků na společný majetek použil 67 983 Kč. Ohledně ostatních žalovaným označených vnosů, finančních částek, výtěžků z prodeje cenných papírů, úhrad různého stavebního materiálu, prací apod. okresní soud uvedl, že nebylo prokázáno, že by tyto úhrady či výdaje byly financovány z výlučných prostředků žalovaného, ani že by byly vynaloženy na společný majetek účastníků. Konečně nesporným bylo, že nemovitě věci pod položkou 1 užívá od úmrtí původní žalobkyně, tedy od roku 2016, žalovaný se svým nezletilým synem. V možnostech žalovaného je na případný vypořádací podíl vyplatit max. částku 400 000 Kč.
7. Po stránce právní okresní soud s ohledem na okamžik zániku společného jmění manželů posoudil věc dle příslušných ustanovení zák. č. 40/1964 Sb., ve znění platném a účinném do 31. 12. 2013 (občanský zákoník, dále jen obč. zák.).
8. Na posuzovanou věc pak aplikoval zejména ust. § 143 odst. 1, § 144 a 149 odst. 1 obč. zák.
9. Okresní soud konstatoval, že po úmrtí původní žalobkyně nemovitě věci uvedené pod položkou 1 užívá spolu s nezletilým synem žalovaný a bylo by v souladu se zájmy nezletilého dítěte přikázání této položky do výlučného vlastnictví žalovaného. Tomuto postupu však podle okresního soudu zabránil rigidní postup žalovaného, který přes zjištění plynoucí z provedeního dokazování a smírné návrhy žalobkyně nebyl ochoten ustoupit od svého požadavku na neplacení vypořádacího podílu do pozůstalosti původní žalobkyně či jeho vyplacení do maximální výše 400 000 Kč. To je ovšem v zásadním rozporu se zjištěnými skutečnostmi. Při této variantě by výše vypořádacího podílu převyšovala 1 000 000 Kč a okresní soud byl tudíž nucen zvažovat alternativní varianty. Do úvahy přicházelo přikázání nemovitých věcí do spoluvlastnictví účastníků, což by ovšem pro žalobkyni (likvidační správkyňu) zjevně znamenalo nižší výtěžek zpeněžení majetkové podstaty a tedy i nižší uspokojení věřitelů. V tomto směru by ostatně bylo lze předpokládat, že nový spoluvlastník by následně usiloval o získání nemovitostí jako celku a žalovaný by navíc s přihlédnutím k současnému růstu cen nemovitých věcí ani do budoucna nebyl schopen podíl o velikosti 1/2 na nemovitosti vykoupit. Jedinou racionální variantou tak bylo přikázání nemovitých věcí i dalších aktiv či pasiv do pozůstalosti po zemřelé XXX. Vypořádací podíl připadající žalovanému okresní soud vyčíslil na 1 355 508 Kč a v souladu

s ustálenou judikaturou Nejvyššího soudu jej vymezil jako závazek spadající do pozůstalosti po zemřelé XXX.

10. Ohledně závazku ze smlouvy o úvěru uzavřené dne 17. 10. 2010 se společností Home Credit a.s., ohledně něhož bylo v řízení prokázáno, že se nejedná o závazek spadající do společného jmění manželů, okresní soud žalobu zamítl. Stejně tak byla žaloba zamítnuta ohledně automobilu zn. XXX, který nelze vypořádat z důvodu jeho neexistence ke dni zániku společného jmění manželů. Konečně žaloba byla zamítnuta i ohledně finančních prostředků naspořených na stavebních spořeních nezletilých dětí účastníků, neboť finanční prostředky dětí nejsou majetkem nabytým některým z manželů za trvání manželství.
11. Okresní soud pak žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení, toto právo nepřiznal ani České republice a rovněž rozhodl, že Česká republika nemá proti žalovanému právo na zaplacení soudního poplatku.
12. Proti rozsudku podal včas odvolání žalovaný. V odvolání a jeho doplnění směřujícím prioritně do výroku I, II a III okresnímu soudu vytýkal, že nemovité věci přikázal do výlučného vlastnictví žalobkyně. Zopakoval, že po zemřelé XXX zůstal zdevastovaný a vyklizený dům, který musel žalovaný na vlastní náklady dát do obyvatelného stavu. Nemovité věci navíc nemají takovou hodnotu, jakou stanovil soudní znalec, neboť nepromítl do znaleckého posudku stavebně technický stav nemovitých věcí. Celková cena stanovená znalcem neodpovídá tržní ceně nemovitých věcí. Okresní soud navíc do částky pro vypořádání nezahrnul vnosi žalovaného, které obdržel od svých rodičů a vložil je na stavbu předmětných nemovitostí. Z odvoláním napadeného rozsudku plyne, že do dědického řízení byly zahrnuty mimo jiné i pohledávka za XXX ve výši 150 000 Kč a hodnota automobilu XXX v částce 47 200 Kč, avšak není jasné, že o tyto pohledávky byl navýšen závazek žalobkyně ve vztahu k vypořádacímu podílu žalovaného. Pokud pak jde o závazky a majetkové hodnoty specifikované ve výroku III rozsudku, tak na jejich vypořádání žalovaný trvá, neboť se jedná o závazky a majetkové hodnoty, které vznikly za trvání manželství. Žalovaný navrhl změnu rozsudku okresního soudu tak, že předmětné nemovité věci se přikazují do vlastnictví žalovaného, který současně bude povinen žalobkyni jako likvidační správyni vyplatit vypořádací podíl ve výši 300 000 Kč.
13. Žalobkyně ve svém vyjádření k odvolání žalovaného při jednání odvolacího soudu uvedla, že se ztotožňuje se skutkovými i právními závěry rozsudku okresního soudu, považuje je za správné a rozsudek okresního soudu by proto měl být potvrzen.
14. Žalovaný ani jeho zástupkyně se k jednání odvolacího soudu dne 4. 5. 2022 bez omluvy nedostavili, přestože předvolání k jednání bylo řádně doručeno zástupkyni žalovaného do datové schránky. Odvolací soud proto ve věci postupoval dle ust. § 101 odst. 3 a § 211 o.s.ř. Věc projednal bez přítomnosti žalovaného a ve svých úvahách a závěrech vycházel z obsahu spisu a v řízení dosud provedených důkazů.
15. Krajský soud tak k žalovaným podanému odvolání přezkoumal rozsudek okresního soudu i řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212, 212a o.s.ř.), a to ze všech v úvahu přicházejících odvolacích důvodů, a dospěl k závěru, že odvolání nelze považovat za důvodné.
16. Okresní soud se v mimořádně obsáhlém a podrobném odůvodnění rozsudku zabýval vyčerpávajícím způsobem všemi skutečnostmi významnými pro učinění co nejobjektivnějšího závěru o skutkovém stavu. Z důkazů, které prováděl k osvětlení každé mezi účastníky sporné skutečnosti, učinil správná a obsahu těchto důkazů i obsahu spisu odpovídající skutková zjištění, která následně promítl do srozumitelného, logického a současně výstižného závěru o skutkovém stavu, který následně správně právně dle příslušných ustanovení obč. zák. posoudil. Okresní soud se v odůvodnění svého rozhodnutí vypořádal se všemi námitkami vznášenými v průběhu řízení žalovaným (které žalovaný stručně opakuje v podaném odvolání), vysvětlil, z jakého důvodu přistoupil k vypořádání zaniklého společného jmění manželů způsobem prezentovaným ve

výrokové části rozsudku a podrobně vyložil své úvahy, které jej vedly k vydání rozsudku uvedeného znění.

17. Okresní soud přesvědčivě a ve skutkových poměrech posuzované věci správně rozhodl o částečném zamítnutí žaloby ohledně závazků a majetkových hodnot uvedených ve výroku III rozsudku s vysvětlením, že v rámci zaniklého společného jmění manželů nelze vypořádat majetkové hodnoty či závazky, které nebyly součástí společného jmění, což nepochybně platí nejen o předmětném úvěru uzavřeném se společností Home Credit a ke dni zániku manželství neexistujícím automobilem XXX, ale bez jakýchkoliv pochybností se toto konstatování vztahuje i na finanční prostředky nezletilých dětí účastníků, které se nacházely na stavebních spořeních vedených na jména jednotlivých dětí. Bez ohledu na skutečnost, zda tyto prostředky spořili rodiče XXX, jde nepochybně o finanční prostředky náležející dětem a jako takové nemohou být předmětem vypořádání vzájemných majetkových nároků či závazků, které tvoří objem hodnot či závazků náležejících bývalým manželům XXX. Samotné nakládání s těmito prostředky dětí podléhá dle platné právní úpravy souhlasu soudu (viz § 898 odst. 1 o.z.). Obdobně tomu pak bylo i za účinnosti zákona č. 40/1964 Sb. (viz § 28 obč. zák.) ve spojení s příslušnými ustanoveními zákona č. 94/1963 Sb. (o rodině), jež byl vůči občanskému zákoníku v postavení „lex specialis“, a který rodiče co do dispozice s majetkem dítěte omezoval tak, že jim stanovil povinnost spravovat tento majetek s péčí řádného hospodáře. Těmto principům zajisté neodpovídá rozdělení finančních prostředků dětí mezi SJM vypořádávající rodiče.
18. Okresní soud současně přesvědčivě a výstižně vyložil, z jakého důvodu nelze předmětný dům přikázat do vlastnictví žalovaného a v odůvodnění rozhodnutí neopomněl podrobně popsat v průběhu řízení měnící se argumentaci a tvrzení žalovaného ohledně stavu či obecné hodnoty předmětných nemovitých věcí. Žalovaný v průběhu řízení, resp. po vypracování znaleckého posudku tvrdil, že hodnota domu je minimálně o statisíce Kč vyšší než původní částka 1 300 000 Kč stanovená znaleckým posudkem Ing. Nováka. Posléze dovozoval, že jde minimálně o hodnotu 1 800 000 Kč a teprve po úmrtí původní žalobkyně XXX a cca 2 roky po vypracování znaleckého posudku žalovaný tvrdí, že nemovitě věci jsou v podstatě neobyvatelné a že do nich byl nucen investovat minimálně 300 000 Kč. Okresní soud k této argumentaci žalovaného správně poznamenává, že je zcela účelová, v přímém rozporu s původními námitkami ke znaleckému posudku, kdy žalovaný poté co o dům začal usilovat ve snaze dosáhnout co nejnižší ceny a tedy i co nejnižší povinnosti k výplatě vypořádacího podílu, začal zpochybňovat znalecům stanovenou tržní cenu domu (viz např. bod 104 odůvodnění rozsudku okresního soudu). K přesvědčivému a racionálnímu vysvětlení závěrů okresního soudu ohledně této sporné skutečnosti lze navíc poznamenat snad jen to, že extrémní růst cen nemovitostí v posledních několika letech prakticky vylučuje, že by znalecům Ing. Novákem byla hodnota domu nadsazena. Pravdou bude spíše opak, a sice to, že v mezidobí nemovitost v obci XXX, okrese XXX naopak ještě získala na hodnotě.
19. K tvrzení a odvolací výhradě žalovaného o nezohlednění údajných vnosů, lze odkázat na odůvodnění rozsudku okresního soudu, zejména body 113 – 115, kde okresní soud přesvědčivě vysvětluje, ke kterým vnosům bylo lze přihlídnout a ke kterým tvrzeným vnosům nikoliv. Stran pochybností žalovaného o zohlednění pohledávky vůči panu XXX či hodnoty XXX ke dni zániku společného jmění manželů lze pak odkázat na bod 122 rozsudku okresního soudu, kde okresní soud tyto částky uvádí a při stanovení výše vypořádacího podílu s nimi pracuje.
20. Okresní soud se tedy, jak plyne ze shora rozvedených skutečností, podrobně a správně vypořádal s veškerými v průběhu řízení spornými skutečnostmi a odvolací výhrady žalovaného, které jsou toliko stručnou rekapitulací námitek zaznívajících již v průběhu řízení před okresním soudem, nejsou způsobilé vyvolat pochybnosti o správnosti skutkových závěrů rozsudku okresního soudu ani o jím učiněném právním posouzení věci či stanovení výše vypořádacího podílu. Na závěry okresního soudu lze proto s přihlídnutím k zásadě stručnosti zcela odkázat.

21. Odvolací soud tudíž vycházejí ze shora rozvedených skutečností rozsudek okresního soudu jako věcně správný potvrdil (§ 219 o.s.ř.).
22. O nákladech odvolacího řízení krajský soud rozhodl podle ust. § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o.s.ř. a žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů odvolacího řízení. Žalovaný nebyl v průběhu odvolacího řízení úspěšný a úspěšná žalobkyně se práva na náhradu nákladů řízení výslovně vzdala.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku není odvolání přípustné.

Proti tomuto rozsudku lze za podmínek uvedených v § 237 a § 238 o.s.ř. podat dovolání ve lhůtě dvou měsíců ode dne doručení tohoto rozsudku prostřednictvím okresního soudu, který ve věci rozhodl v prvním stupni, k Nejvyššímu soudu ČR v Brně jako soudu dovolacímu. Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud (§ 239 o.s.ř.).

Pardubice 11. května 2022

JUDr. Jaroslav Chmelík, Ph.D., v. r.
předseda senátu